

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Андрій ФОМЕНКО
_____ 2020

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА»

Освітній ступінь: доктор філософії
Спеціальність 081 «Право»
Статус навчальної дисципліни **вибіркова**
ОНП «Право» третього (освітньо-наукового) рівня
наказ ДДУВС № 166 від 17.02.2020
Мова навчання: **українська**

Дніпро – 2020

Актуальні проблеми теорії держави та права. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 29 с.

РОЗРОБНИК(-И):

Олександр ТАЛДИКІН – к.ю.н., доцент, доцент кафедри загальноправових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

Вікторія ОБУШКО – старший викладач кафедри загальноправових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Бостан С. К., професор конституційного, адміністративного та трудового права Інституту управління та права Запорізького національного технічного університету, доктор юридичних наук, професор

Вєрба І.О., суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду, кандидат юридичних наук

Розглянуто на засіданні кафедри загальноправових дисциплін
21.05.2020, протокол № 17

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
25.08.2020, протокол №12.

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом __5__ років 27 серпня 2020 р., протокол № 12

Метою дисципліни «Актуальні проблеми теорії держави та права» є надання поглибленого та систематизованого матеріалу в сфері державно-правових явищ.

навчальна – полягає у наданні допомоги у розумінні державно-правових явищ як особливостей становлення державно-правової організації в Україні, особливостей регулювання суспільних відносин тощо;

розвиваюча – готувати наукові доповіді та реферати з тем, зазначених в програмі курсу, складати схеми з будь-якої теми курсу «Актуальні проблеми теорії держави та права», складати процесуальні документи;

виховна – у сприянні вихованню поваги до найважливіших державно-правових інститутів, державно-правової організації суспільства, отримання уявлень про основні категорії, що відображають особливі властивості держави і права тощо, а також у створенні передумов для формування правової культури фахівців-правників.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: У процесі вивчення актуальних проблем теорії держави та права досить часто виникає потреба у використанні досягнень інших суспільних наук, таких як філософія, соціологія, економічна теорія, політологія, логіка, конфліктологія, соціальна психологія, антропологія, етика тощо. На цій основі об'єктивно виникають нові міждисциплінарні галузі досліджень (зокрема, антропологія права, юридична конфліктологія, правова психологія, юридична логіка та ін.) як результат інтеграції і розвитку наукових знань.

Теорія держави і права входить до групи теоретико-історичних юридичних наук разом з історією держави і права України та зарубіжних країн, історією вчень про державу та право та тісно взаємодіє з ними. Взаємозв'язок актуальної теорії держави та права та історичних юридичних наук проявляється, з одного боку, в тому, що глибоке вивчення і узагальнення історичного матеріалу є необхідним для більш повного і всебічного дослідження загальнотеоретичних державно-правових проблем та визначення закономірностей історичного розвитку держави і права. З другого боку, історія держави і права в процесі пізнання тих або інших глобальних за своїм характером історичних явищ та подій спирається на висновки й узагальнення, зроблені в межах теорії держави та права, зокрема на ті, що стосуються форм правління та форм державного устрою, державного режиму, апарату держави, системи права, джерел права, рецепції права та ін.

Поряд з традиційними теоретико-історичними науками актуальні проблеми теорії держави та права тісно пов'язані з дисциплінами, що тільки формуються, наприклад, з юридичною конфліктологією, предметом якої г вивчення конфліктів, що виникають, розвиваються та розв'язується на підставі внутрішньодержавного (національного) або міжнародного права. З одного боку, юридична конфліктологія використовує увесь необхідний для її нормального функціонування арсенал теоретичних і методологічних засобів, вироблених теорією держави та права (зокрема, поняття інтересу в праві та механізмів його реалізації, визначення принципу поділу влади та процедур розв'язання

конфліктів між різними гілками влади, визначення умов гармонізації та уніфікації законодавства і шляхів усунення законодавчих колізій тощо). З другого боку, актуальні проблеми теорії держави та права активно використовує висновки та рекомендації, що формуються юридичною конфліктологією, оскільки оптимальне, безконфліктне розв'язання суперечностей у державно-правовій сфері має важливе теоретико-прикладне значення.

Актуальні проблеми теорії держави та права виступають теоретико-методологічною базою для групи галузевих юридичних наук (науки конституційного права, адміністративного права, цивільного права, кримінального права, трудового права та ін.). Відносно кожної з галузевих дисциплін виконує роль узагальнюючої науки, що, синтезує конкретний юридичний матеріал. Вона забезпечує впорядкування та систематизацію всіх знань про державу і право, всієї здобутої галузевими юридичними науками державно-правової інформації, сприяє виробленню єдиного підходу до аналізу державно-правових явищ, інститутів та установ.

Слід відзначити міцний взаємозв'язок актуальних проблем теорії держави та права з порівняльним правознавством, яке відносять до групи наук, що вивчають зарубіжні державу і право.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК\ФК) за результатами вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми теорії держави та права»:

СК1. Здібність до критичного освоєння наукових досягнень сучасної юридичної думки, здатність виявляти (за різноманітням правових явищ і процесів) загальні тенденції і закономірності функціонування й розвитку правового інституту, галузі права, правової системи.

СК2. Вміння відстоювати власну наукову позицію та ефективно трансформувати її з урахуванням конструктивних професійних зауважень та під впливом зміни об'єктивних реалій правового життя.

СК3. Володіння навиками здійснювати кваліфіковані наукові дослідження в галузі права, здобувати наукові результати, що містять нове знання та мають практичну значущість для усталеного розвитку національної правової системи та її окремих елементів.

СК4. Вміння використовувати понятійно-категоріальний апарат та методологічний інструментарій сучасної правової теорії для ідентифікації та ефективного вирішення актуальних правознавчих проблем.

СК5. Здатність застосовувати базові методи, системи та інформаційні технології для моделювання правових явищ і процесів та оптимального вирішення різноманітних завдань у правознавстві та правовій системі в цілому.

СК6. Вміння виявляти, аналізувати та прогнозувати характер впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на розвиток правових відносин та правової системи держави.

СК7. Здатність передавати власні знання у сфері права, до фахівців і нефаківців (осіб, що не мають юридичної освіти), зокрема, до осіб, які навчаються.

СК8. Здібність узагальнювати результати самостійних наукових правових досліджень, складати наукові звіти, оцінювати наукові результати крізь призму їх застосування у правотворчій та правозастосовній діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН1. Вміти досліджувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати основні соціально-правові концепції та теорії, формулювати та обґрунтовувати наукові підходи до вирішення актуальних питань у сфері права, правового регулювання в сфері правоохоронної діяльності.

ПРН2. Вміти здійснювати наукові дослідження з питань функціонування правової системи та правового забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб та функціонування органів публічної влади.

ПРН3. Вміти досягати наукових результатів, що переосмислюють наявні та створюють нові цілісні знання відповідно до актуальних проблем розвитку правових-відносин з використанням новітніх методів наукового дослідження.

ПРН4. Мати здібності до застосування комплексного системного підходу при проведенні аналізу, оцінюванні та формулюванні обґрунтованих висновків, пропозицій щодо розробки та реалізації правової політики держави розвитку ринку адміністративних послуг, та представлення результатів наукового дослідження з використанням сучасних методів.

ПРН8. Вміти визначати юридичну політику та правозастосовну практику державних інституцій, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднаннях, в інших юридичних особах незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності.

ПРН9. Володіти навиками виконувати необхідні для розробки нормативно-правових та індивідуальних правових актів складання діяльнісних моделей та соціальних прогнозів, обґрунтовувати їх і розробляти на їх основі рішення.

ПРН10. Уміти використовувати інформаційні технології, методи та інструментальні засоби структурного, функціонального, процесного та імітаційного моделювання в юридичній діяльності.

ПРН11. Уміти використовувати науковий підхід до вирішення проблем нормотворчої та правозастосовної діяльності.

ПРН12. Володіти навиками планувати, аналізувати, прогнозувати та контролювати юридичну роботу в державних інституціях, органах місцевого самоврядування, громадських об'єднаннях, в інших юридичних особах незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності.

ПРН13. Вміти реалізовувати управлінські рішення; підтримувати професіоналізм суб'єктів юридичної практики.

ПРН14. Набути навички діалектично сприймати наслідки правового регулювання у короткостроковій та довгостроковій перспективі.

Обсяг навчальної дисципліни: Додатки 1.1, 1.2. *(оновлюється щорічно).*

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. ІСТОРИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА

Поняття та система теорії держави і права, її об'єкт, предмет, ознаки. Функції теорії держави і права: поняття, види та їх характеристика. Методологія і методи в пізнанні держави і права. Загальні (філософські) підходи до дослідження держави і права. Загальнонаукові методи пізнання держави і права. Спеціальні та власні методи правознавства. Понятійно-категоріальний апарат і концепція теорії держави і права. Місце теорії держави і права в системі юридичних наук. Актуальні проблеми теорії держави та права та суспільні науки: питання взаємодії. Актуальні проблеми теорії держави та права як навчальна дисципліна: поняття, система, завдання.

ТЕМА 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ДЕРЖАВНОГО ЛАДУ

Поняття та ознаки держави. Сутність та соціальне призначення держави.

Поняття та ознаки державного ладу України. Принципи державного ладу України: поняття, види та їх характеристика. Функції Української держави та їх характеристика. Об'єктні функції сучасної Української держави.

Механізм Української держави: поняття, ознаки та структура. Система державних органів в Україні.

ТЕМА 3. ФУНКЦІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Поняття та ознаки функцій держави. Критерії класифікації та види функцій держави. Об'єктні функції сучасної держави. Технологічні функції держави. Форми і методи реалізації функцій держави. Механізм реалізації функцій держави: поняття, елементи та їх характеристика.

ТЕМА 4. СПІВВІДНОШЕННЯ ДЕРЖАВИ, ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Поняття, ознаки і структура громадянського суспільства. Взаємодія громадянського суспільства і держави. Концепція відкритого суспільства та відкритої держави. Поняття, функції та структура політичної системи суспільства. Місце та роль держави в політичній системі суспільства. Політичні партії в політичній системі суспільства: правове регулювання статусу та діяльності. Держава і громадські об'єднання.

ТЕМА 5. ПРАВО ЯК ФЕНОМЕН РОЗВИТКУ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Поняття права та його ознаки. Сутність та соціальне призначення права. Функції права: поняття та загальна характеристика. Принципи права: поняття, види. Закон, економіка, політика та право: питання співвідношення та взаємодії.

ТЕМА 6. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОРЕАЛІЗАЦІЇ

Реалізація норм права: поняття та ознаки. Форми реалізації норм права. Застосування норм права: поняття, ознаки та види. Підстави, форми і функції застосування норм права. Стадії застосування нормативних приписів. Акти правозастосування: поняття та види. Прогалини в законодавстві та способи їх подолання. Аналогія закону. Аналогія права.

ТЕМА 7. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

Поняття та конституційні принципи правового статусу людини та громадянина в Україні (та країнах СНД). Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні. Система гарантій конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні. Громадянство України: законодавство; міжнародні акти; зміст права на громадянство; документи, які підтверджують громадянство України. Принципи та способи набуття громадянства України. Територія держави. Умови прийняття до громадянства України (порядок розгляду заяв громадян з питань громадянства України). Припинення громадянства України. Зміна громадянства України. Роль міжнародних актів в регулюванні конституційних прав, свобод та обов'язків в Україні. Конституційно-правові засади статусу іноземних громадян, осіб без громадянства та біженців в Україні. Конституційні обов'язки громадян: поняття, види та їх характеристика. Необмеженість конституційних прав і свобод людини і громадянина.

ТЕМА 8. ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Поняття, ознаки та види правової поведінки. Поняття та основні види, мотиви правомірної поведінки. Правопорушення: поняття, ознаки та види. Юридичний склад правопорушення.

Юридична відповідальність: поняття та ознаки. Принципи юридичної відповідальності. Мета і функції юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності. Підстави притягнення та звільнення від юридичної відповідальності.

ТЕМА 9. ОСНОВНІ ПРАВОВІ СИСТЕМИ СУЧАСНОСТІ. ЕВОЛЮЦІЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Поняття та ознаки правової системи (правової сім'ї). Типи (сім'ї) правових систем світу. Загальна характеристика англосаксонської правової сім'ї. Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї. Змішаний тип правових систем – скандинавська і латиноамериканська групи: поняття та характеристика. Релігійний тип (сім'я) правових систем: поняття та загальна характеристика. Традиційний тип правових систем: поняття та загальна характеристика.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Актуальні проблеми теорії держави та права» передбачено:

- для денної форми навчання – екзамен;
- для заочної форми навчання – екзамен.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	Пояснення
90–100	Відмінно	A	Теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі (<i>повна здатність</i> застосовувати знання завдань, принципів і правових доктрин теорії держави та права, а також змісту його актуальних проблем сучасної правової теорії; сформовані необхідні практичні навички (<i>повна здатність</i> до критичного та системного аналізу державно-правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності – при здійсненні правового моніторингу, відображення їх в наукових публікаціях)
83–89	Добре	B	Теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі (здатність застосовувати знання завдань, принципів і правової доктрин теорії держави та права в достатньому обсязі ; в основному сформовані необхідні практичні навички (здатність до критичного та системного аналізу державно-правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності – при здійсненні правового моніторингу та відображення їх в наукових публікаціях в достатньому обсязі)
75–82		C	Теоретичний зміст курсу переважно засвоєний (здатність застосовувати знання завдань сучасної правової теорії, принципів і правової доктрин теорії держави та права на належному для правника рівні ; в основному сформовані практичні навички (здатність до системного аналізу державно-правових явищ – при здійсненні правового моніторингу та відображення їх в наукових публікаціях на належному для науковця рівні)

68–74	Задовільно	D	Теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю , але прогалини не несуть істотного характеру (неповна здатність застосовувати знання завдань сучасної правової теорії, принципів і доктрин теорії держави та права <i>на належному для правника рівні</i> ; в основному сформовані практичні навички (неповна здатність до системного аналізу державно-правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності, відображення проблем галузі в наукових публікаціях <i>на належному для науковця рівні</i>)
60–67		E	Теоретичний зміст курсу засвоєний частково (часткова здатність застосовувати знання завдань сучасної правової теорії, принципів і доктрин теорії держави та права; не сформовані деякі практичні навички (часткова здатність до аналізу державно-правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності – при відображення їх в наукових публікаціях)
35–59	Незадовільно	FX	Теоретичний зміст курсу засвоєний частково з істотними прогалинами (НЕЗДАТНІСТЬ застосовувати знання завдань сучасної правової теорії, принципів, а також змісту теорії держави та права; не сформовані необхідні практичні навички (НЕЗДАТНІСТЬ до аналізу державно-правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності, відображення їх в наукових публікаціях)
1–34		F	Теоретичний зміст курсу не засвоєний (ПОВНА НЕЗДАТНІСТЬ застосовувати знання завдань сучасної правової теорії, принципів і правової доктрин теорії держави та права); не сформовані необхідні практичні навички (ПОВНА НЕЗДАТНІСТЬ до аналізу явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності, відображення їх в наукових публікаціях)

Для навчальної дисципліни «Актуальні проблеми теорії держави та права» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають:

В університеті, відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, з урахуванням «Положення про організацію освітнього процесу у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ», затвердженого наказом ДДУВС від 09.04.2019 № 293, педагогічний контроль розглядається як основна ланка, що забезпечує неперервність процесу виховання, освіти та професійної підготовки і має чотири пріоритетні функції: діагностичну, навчальну, організаційну та виховну.

У розумінні постійної взаємодії науково-педагогічного працівника зі студентом під час освітнього процесу, педагогічний контроль являє собою систему перевірки результатів якості освіти та професійної підготовки й означає виявлення, вимір та оцінювання знань, умінь та навичок тих, хто навчається. Основним предметом оцінки результатів освіти є отримані результати навчання у вигляді умінь та навичок, а також результати виховання

у вигляді сформованих світоглядних настанов та позицій, інтересів, мотивів і потреб особистості.

Засоби діагностики визначають рівень досягнення запланованих навчальних результатів, повинні мати прозорі критерії оцінювання, забезпечувати об'єктивний поточний та підсумковий контролю.

Під час контрольних педагогічних заходів застосовується система об'єктивної оцінки знань, навичок та умінь, зокрема, з використанням технічних засобів. Тестові завдання для проміжного і підсумкового контролю знань студентів, слухачів є складовими навчально-методичних комплексів навчальних дисциплін і входять до пакетів кваліфікаційних завдань з дисципліни.

Для навчальної дисципліни «Актуальні проблеми теорії держави та права» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають:

- семінарські заняття;
- виконання індивідуальних завдань;
- перевірка самостійної роботи;
- екзамен тощо.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Лариса НАЛИВАЙКО

«Актуальні проблеми теорії держави та права»

Освітньо-науковий ступінь **доктор філософії** Спеціальність **081 Право**

на 2020/2021 навчальний рік

Форма навчання **ДЕННА**

Обсяг 6 кредити ЄКТС (180 годин)

Курс 2

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота	
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття		
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Історико-методологічні аспекти теорії держави і права	24	10	4	6		14	
2	Актуальні проблеми сучасного державного ладу України	18	8	2	6		10	
3	Функції сучасної Української держави	18	8	2	6		10	
4	Співвідношення держави, політичної системи суспільства, громадянського суспільства	18	8	2	6		10	
5	Право як феномен розвитку цивілізації	16	6	2	4		10	
6	Сучасні проблеми правореалізації	20	10	2	8		10	
7	Актуальні проблеми загальної теорії прав людини	20	10	2	8		10	
8	Правопорушення та юридична відповідальність	24	10	2	8		14	
9	Основні правові системи сучасності. Еволюція правової системи України	22	10	2	8		12	
	Разом за семестр	180	80	20	60		100	
	Форма підсумкового контролю	екзамен						

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Лариса НАЛИВАЙКО

«Актуальні проблеми теорії держави та права»

Освітньо-науковий ступінь **доктор філософії** Спеціальність **081 Право**

на 2020/2021 навчальний рік

Форма навчання **ЗАОЧНА**

Обсяг 6 кредити ЄКТС (180 годин)

Курс 2

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Історико-методологічні аспекти теорії держави і права	24	6	2	4		18
2	Актуальні проблеми сучасного державного ладу України	22	6	2	4		16
3	Функції сучасної Української держави	22	6	2	4		16
4	Співвідношення держави, політичної системи суспільства, громадянського суспільства	20	2		2		18
5	Право як феномен розвитку цивілізації	18	2		2		16
6	Сучасні проблеми правореалізації	18	4	2	2		14
7	Актуальні проблеми загальної теорії прав людини	16	2		2		14
8	Правопорушення та юридична відповідальність	20	2		2		18
9	Основні правові системи сучасності. Еволюція правової системи України	20	2		2		18
	Разом за семестр	180	32	8	24		148
	Форма підсумкового контролю	екзамен					

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми теорії держави та права»

Освітньо-науковий ступінь **доктор філософії** Спеціальність **081 Право**

на 2020/2021 навчальний рік

1. Основні нормативні акти:

- 1.1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02 червня 2016 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532).
- 1.2. закони:
 - 1.2.1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93.
 - 1.2.2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. *Офіційний вісник України*. 1998. № 13.
 - 1.2.3. Кримінальний кодекс України від 4 квітня 2001 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131.
 - 1.2.4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40. Ст. 492.
 - 1.2.5. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35, 35-36, 37. Ст. 446.
 - 1.2.6. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР)*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.
 - 1.2.7. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282.
 - 1.2.8. Про Збройні Сили України: Закон України від 6 грудня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 9. Ст. 108.
 - 1.2.9. Про оборону України: Закон України від 6 грудня 1991 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 9. Ст. 106.
 - 1.2.10. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року. *Голос України*. 2018. № 122.
 - 1.2.11. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 35. Ст. 376.
 - 1.2.12. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року (зі змінами і допов.). *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.
 - 1.2.13. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року (зі змінами і допов.). *Відомості*

Верховної Ради України. 1998. № 20. Ст. 99.

1.3. підзаконні акти:

1.3.1. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради УРСР від 24 серпня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. Ст. 502.

1.3.2 Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента від 10 червня 1997 року (зі змінами і допов.). *Урядовий кур'єр*. 1997. № 107-108.

2. Підручники:

- 2.1. Актуальні проблеми теорії держави та права: навч. посіб. / Є. В. Білозьоров, Є. О. Гіда, А. М. Завальний та ін.; за заг. ред. Є. О. Гіди. Київ: О. С. Ліпкан, 2010. 260 с.
- 2.2. Андрусак Т. Г. Теорія держави і права. Львів: Фонд «Право для України», 1997. 198 с.
- 2.3. Андрусак Т. Г., Шульженко Ф. П. Історія політичних і правових вчень Київ: Юрінком Інтер, 1999. 304 с.
- 2.4. Антошкіна В. К., Мурзіна О. А. Інтерпретаційна діяльність Конституційного Суду України: проблеми теорії та практики: навч. посіб. Донецьк: Юго-Восток, 2009. 252 с.
- 2.5. Артеменко В. Проектування нормативно-правових актів: навч. посіб. Київ: Фонд «Європа ХХІ», 2007. 256 с.
- 2.6. Бабін Б. В., Ковбан А. В. Права людини та громадянське суспільство: навч. посіб. Одеса: Фенікс, 2014. 258 с.
- 2.7. Бабкіна О. В., Волинка К. Г. Теорія держави та права у схемах і визначеннях: навч. посіб. Київ: МАУП, 2004. 144 с.
- 2.8. Васильєв А. С., Борщевський І. В., Іванов В. В., Канзафарова І. С., Притченко Р. С., Труба В. І. Теорія права і держави: підруч. Харків: Одіссей, 2007. 447 с.
- 2.9. Ведерніков Ю. А., Папірна А. В. Теорія держави та права: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 333 с.
- 2.10. Ганич О. А. Правотворчість в державному управлінні: навч. посіб. Донецьк: ЛАНДОН-ХХІ, 2014. 414 с.
- 2.11. Головатий М. Ф. Демократія: історія, теорія, практика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Персонал, 2011. 227 с.
- 2.12. Головка О. М. Теорія держави та права: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2010. 277 с.
- 2.13. Держава і громадянське суспільство в Україні: проблеми взаємодії: моногр. / І. О. Кресіна, О. В. Скрипнюк, А. А. Коваленко, Є. В. Перегуда, О. М. Стойко та ін.; за ред. І. О. Кресіної. Київ: Логос, 2007. 314 с.
- 2.14. Дудченко О. С. Теорія держави і права: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 99 с.
- 2.15. Загальна теорія держави та права (основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції): навч. посіб. / О. Л. Копиленко, О. В. Зайчук, А. П. Заєць, В. С. Журавський та ін. Київ: Юрінком Інтер,

2008. 400 с.
- 2.16. Загальна теорія держави та права: навч. посіб. / В. В. Копейчиков, А. М. Колодій, С. Л. Лисенков та ін. Київ: Юрінком Інтер, 2000. 320 с.
 - 2.17. Загальна теорія держави та права: навч. посіб. / Р. А. Капюжний, С. М. Тимченко, Н. М. Пархоменко, С. М. Легуша. Київ: Паливода А. В., 2007. 296 с.
 - 2.18. Зайчук О. В., Оніщенко Н. М. Теорія держави та права. Академічний курс: підруч. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
 - 2.19. Каткова Т. Г. Теорія держави і права : навч. посіб. у визначеннях і таблицях. 2-ге вид., допов. Харків : Право. 2020. 96 с.
 - 2.20. Кармаліта М. В., Старостюк А. В. Теорія держави: навч. посіб. Ірпінь: [б. в.], 2013. 152 с.
 - 2.21. Кельман М. С., Мурашин О. Г. Загальна теорія держави та права: підруч. Київ: Кондор, 2006. 477 с.
 - 2.22. Марчук В. М., Корольков О. В. Теорія держави і права: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. 415 с.
 - 2.23. Новітнє вчення про тлумачення правових актів: навч. посіб. / В. Г. Ротань та ін.; відп. ред. В. Г. Ротань. Харків: Право, 2013. 751 с.
 - 2.24. Правова доктрина України: у 5-ти т. / редкол.: В. Я. Тацій [та ін.]. Харків: Право, 2013. Т. 1: Загальнотеоретична та історична юриспруденція / [О. В. Петришин та ін.]; за заг. ред. О. В. Петришина. 2013. 975 с.
 - 2.25. Правові системи сучасності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. Ю. С. Шемшученка. Київ: Юридична думка, 2012. 490 с.
 - 2.26. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави. 5-те вид., зі змін. Київ: Атіка, 2001. 176 с.
 - 2.27. Ришелюк А. М. Законотворчість в Україні: навч. посіб. Київ: Ін-т законодавства, 2013. 383 с.
 - 2.28. Рудик П. А. Основи теорії держави: навч. посіб. Київ: Алерта, 2013. 206 с.
 - 2.29. Загальна теорія права : підручник / О. В. Петришин, В. В. Лемак, С. І. Максимов та ін.; Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2020. 568 с.
 - 2.30. Самоленский М. Б. Теория государства и права: учеб. Москва: ИНФРА-М, 2013. 270 с.
 - 2.31. Скакун О. Ф. Теорія права і держави: підручник. 4-те вид., допов. і переробл. Київ: Правова єдність; Алерта, 2014. 524 с.
 - 2.32. Скірський І. В. Теорія держави та права: навч. посіб. Вінниця: [б. в.], 2006. 292 с.
 - 2.33. Субботін В. М., Філонов О. В. та ін. Теорія держави та права: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 327 с.
 - 2.34. Сухонос В. В. Теорія держави і права: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2005. 536 с.
 - 2.35. Хрестоматия по теории государства и права / под общ. ред. И. И. Лизиковой. 2-е изд. Москва: Проспект, 2009. 720 с.

3. Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

- 3.1. Багатомовний юридичний словник-довідник / І. О. Голубовська та ін.; відп. ред. І. О. Голубовська. І. Ю. Штиченко. Київ: Київський ун-т, 2012. 543 с.
- 3.2 Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти томах / редкол.: В.Д. Гончаренко (гол.) та ін. Харків: Право, 2016. Том 1: Історія держави і права України. 848 с.
- 3.3. Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти томах / редкол.: С.І. Максимов (гол.) та ін. Харків: Право, 2017. Том 2: Філософія права. 1128 с.
- 3.4. Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти томах / редкол.: О.В. Петришин (гол.) та ін. Харків: Право, 2017. Том 3: Загальна теорія права. 952 с.
- 3.5. Великий енциклопедичний юридичний словник. А-Я / за ред. Ю.С. Шемшученка. 2-е вид., переробл. і допов. Київ: Юридична думка, 2012. 1017 с.
- 3.6. Волинка К. Г. Теорія держави і права: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: МАУП, 2006. 240 с.
- 3.7. Гусарєв С. Д. Теорія права і держави: навч. посіб. Київ: Правова єдність, 2008. 270 с.
- 3.8. Гусарєва С. Д., Тихомирова О. Д. Теорія держави та права: навч. посіб. Київ: НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
3. 9. Загальна теорія права: навч.-метод. посіб. О.О. Орлова, А.М. Кучук, О.В. Мінченко. Суми. 2020. 237 с.
- 3.10. Осауленко О. І. Загальна теорія держави та права: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ: Істина, 2007. 336 с.
- 3.11. Пендюра М. М. Теорія держави і права: навч. посіб. Київ: О. С. Ліпкан, 2013. 302 с.
- 3.12. Письменицький А. А., Слинко Д. В., Спаський А. С. Теорія держави та права: навч. посіб. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. 242 с.
- 3.13. Плавич В. П. Проблеми сучасного праворозуміння: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. 215 с.
- 3.14. Погребной И. М. Теория права: учеб. пособ. 3-е изд., испр. и доп. Харків: Основа, 2003. 128 с.
- 3.15. Сидоренко М. Й. Теорія держави і права (курс лекцій): навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Ун-т «Україна», 2013. 197 с.
- 3.16. Теорія держави і права в тестових завданнях (3-є видання): навч. посіб. / Л.Р. Наливайко, О. І. Наливайко, Є. В. Касяненко, В. В. Обушко, О. М. Сеньків, О. С. Чепік-Трегубенко; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Дніпропетровськ: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 548 с.
- 3.17. Теорія держави і права: навч. посіб. для підготов. до держ. іспитів / О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський, Г. О. Христова; за заг. ред. О. В. Петришина. 5-те вид., допов. і змін. Харків: Право, 2016. 198 с.
- 3.18. Теорія держави і права: практикум / О. М. Гришко, В. І. Риндюк, Ю. М. Рижук; за заг. ред. Ф. П. Шульженка. Київ: КНЕУ, 2013. 308 с.
- 3.19. Теорія та практика правозастосування у тестових завданнях: навч. посіб. / Л.

Р. Наливайко, Р. З. Голобутовський, Е. В. Звягіна, І. С. Кузьміна, О. І. Наливайко, О. С. Чепік-Трегубенко; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Київ: Хай-Тек Прес, 2017. 316 с.

3.20. Тлумачний термінологічний словник з конституційного права (Explanatory Terminological Dictionary on Constitutional law) / Кол. авт.; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Київ: Хай-Тек Прес, 2016. 628 с.

3. Монографії та інші наукові видання:

- 1.1. Баймуратов М. О., Львова Є. О., Бабін Б. В. Міжнародний економічний правопорядок: актуальні питання правового регулювання: моногр. Суми: Університетська книга, 2011. 257 с.
- 1.2. Белая-Тиунова Л. Г. Служебная кар'єра в Україні: моногр. Одеса: Фенікс, 2011. 538 с.
- 1.3. Бобрик В. І. Теоретичні передумови оптимізації цивілістичного судочинства: моногр. Київ: Леся, 2014. 86 с.
- 1.4. Владиченко Л. Д. Україна та Польща: компаративний аналіз відносин між державними і релігійними інституціями: моногр. Канів: Родень, 2014. 367 с.
- 1.5. Гетьман І. В. Концепція правового спілкування: зміст, витoki, перспективи. Харків: Право, 2007. 240 с.
- 1.6. Косович В. М. Оціночні поняття як засіб юридичної техніки: моногр. Львів: Тріада-плюс, 2010. 211 с.
- 1.7. Любченко М. І. Юридична термінологія: поняття, особливості, види: моногр. Харків: Права людини, 2015. 277 с.
- 1.8. Наливайко Л. Р. Державний лад України: теоретико-правова модель: моногр. Харків: Право, 2009. 600 с.
- 1.9. Наливайко Л. Р., Беляєва М. В. Політична функція Української держави: теоретико-правові та конституційно-правові засади: моногр. Київ: Хай-Тек Прес, 2013. 316 с.
- 1.10. Оніщенко Н. М. Правова система і держава в Україні: моногр. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. 132 с.
- 1.11. Сердюк О. В. Соціологічний підхід у сучасному правознавстві: пізнання соціальності права: моногр. Харків: Яшма, 2007. 320 с.
- 1.12. Труфен А. О. Місцеві фінанси в сучасних умовах проведення бюджетної децентралізації в Україні: моногр. Запоріжжя: КПУ, 2016. 328 с.
- 1.13. Туркіна І. Є. Судова влада в системі державного управління: моногр. Харків: Апостроф, 2012. 201 с.
- 1.14. Тягнирядно Є. В., Яворська Г. Х. Риторичні вміння правників: теорія і практика: моногр. Одеса: ОДУВС, 2009. 188 с.
- 1.15. Шемшученко Ю. С. Правове забезпечення державного суверенітету України: моногр. Київ: Юридична думка, 2011. 298 с.
- 1.16. Юрій І. А. Інститут градоначальництва в системі державної влади на півдні Російської імперії (XIX – початок XX ст.): моногр. Одеса: Фенікс, 2013. 384 с.

5. Інші джерела:

- 1.1 Абасов Г. Г. Проблеми визначення та структурні елементи методології дослідження гарантій прав місцевого самоврядування. *Юрист України*. 2012. № 1-2. С. 29-34.
- 1.2 Айтов С. Ш. Історична антропологія та пізнавальний потенціал синергетики. *Гуманітарний журнал*. 2014. № 1-2. С. 64-67.
- 1.3 Андріюк В. В. Теоретико-методологічні основи юридичного прогнозування: дис. ... канд. юрид. наук. Івано-Франківськ, 2006. 207 с.
- 1.4 Андрусишин Б. Юридичні та фактичні підстави незалежності української держави. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 114-122.
- 1.5 Антонов В. О. Методологія дослідження принципів системи забезпечення національної безпеки України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 104-108.
- 1.6 Арнаутова Л. П. О. В. Сурілов про призначення та функції теорії держави і права. *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. Вип. 67. С. 214-221.
- 1.7 Баланаєва О. В. Лексико-семантична, словотворча і синтаксична структура сучасної юридичної терміносистеми (на матеріалі російської, української, німецької термінологій): автореф. дис. ... канд. філол. наук. Донецьк, 2013. 20 с.
- 1.8 Баранова Ю. О. Методологічні правила порівняльно-правових досліджень: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2015. 24 с.
- 1.9 Батрименко О. В. Методологія дослідження бюрократії як феномену суспільно-політичного життя. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Філософія. Політологія*. 2014. Вип. 1. С. 54-57.
- 1.10 Безпалова О. І. Пріоритетні напрямки діяльності органів прокуратури України як суб'єктів реалізації правоохоронної функції держави. *Адміністративне право і процес*. 2013. № 1. С. 81-88.
- 1.11 Безпалова О. І. Роль відомчої нормотворчості в адміністративно-правовому забезпеченні реалізації правоохоронної функції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2013. Вип. 6-1 (1). С. 133-137.
- 1.12 Беляєва М. В. Конституційні конфлікти й їх вплив на реалізацію політичної функції Української держави. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 6. С. 3-5.
- 1.13 Беляєва М. В. Системно-структурні зв'язки політичної системи суспільства та політичної функції держави. Університетські наукові записки. *Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2006. № 1 (17). С. 12-15..
- 1.14 Белов Д., Жежихова М. Роль і місце інституту адвокатури в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 5, ч. 1. С. 19-25.

- 1.15 Бигич О. Л. Порівняльне правознавство: природа та методологічне значення: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2002. 208 с.
- 1.16 Білас І. Г., Білас Ф. І. Трансформація загальної теорії держави і права у сучасну юриспруденцію та її функціональне призначення у формуванні праворозуміння юристів. *Наше право*. 2015. № 4. С. 5-16.
- 1.17 Бобрик В. І. Методологічні підходи до поняття "диференціація" в юридичній науці. *Приватне право і підприємництво*. 2018. Вип. 18. С. 14-18.
- 1.18 Богданевич Т. С. Тлумачення положень Європейської конвенції з прав людини та рішень Європейського суду з прав людини в діяльності Конституційного Суду України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2016. № 1. С. 52-54.
- 1.19 Богуцька Н. М. Методологічне значення юридичних конструкцій у контексті методу правознавства. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Серія: Юридичні науки*. 2017. Вип. 5. С. 10-17.
- 1.20 Богушова І. В. Теоретико-правовий аналіз деяких підходів до типології держав. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 3. С. 29-31.
- 1.21 Бодак Н. Местное управление и местное самоуправление в государствах Восточной Европы. *Leges et Vita*. 2016. № 4, ч. 2. С. 5-9.
- 1.22 Бондар Н. М. Організаційно-економічний механізм партнерських взаємодій держави і приватного бізнесу у транспортній галузі. *Управління проектами, системний аналіз і логістика. Серія: Технічна*. 2012. Вип. 9. С. 260-263.
- 1.23 Бондаренко А. Форми реалізації правозахисної функції сучасної держави: до постановки проблеми. *Юридичний вісник*. 2014. № 6. С. 282-288.
- 1.24 Бобрик В. І. Методологічні підходи до поняття «диференціація» в юридичній науці. *Приватне право і підприємництво*. 2018. Вип. 18. С. 14-18.
- 1.25 Богуцька Н. М. Методологічне значення юридичних конструкцій у контексті методу правознавства. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Серія: Юридичні науки*. 2017. Вип. 5. С. 10-17.
- 1.26 Бондаренко О. Захист прав і свобод людини як основний напрям конституційної модернізації в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 1, ч. 2. С. 89-94.
- 1.27 Бредихин А. Л. Политические основы государственного суверенитета. *Вестник Московского университета МВД России*. 2011. № 8. С. 92-99.
- 1.28 Буга Г. С., Буга В. В. Історичні витоки та сучасність юридичної освіти та науки в Україні. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 1. С. 14-20.
- 1.29 Бульба О. Законодавча влада як один з елементів принципу розподілу влад. *Право України*. 2002. № 6. С. 46-49.

- 1.30 Буран В. В. Місце науки поліцейського права в сучасній системі юридичних знань та правовій системі України. *Наука і правоохорона*. 2016. № 2. С. 229-235.
- 1.31 Бутенко В. О. Феноменологічні, методологічні та практичні основи правової експертизи юридичних документів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 19 с.
- 1.32 Варламова Н. Методологія юридичної науки: спокуса постмодерном. *Право України*. 2014. № 1. С. 69-77.
- 1.33 Ведерніков Ю. А. Теорія національної держави: атавізм чи потреба сьогодення. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 3. С. 3-8.
- 1.34 Вербенєц М. Б. Юридична термінологія української мови: історія становлення і функціонування: дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2004. 242 с.
- 1.35 Ветютнев Ю. Методологічні проблеми розуміння істини як правової цінності. *Право України*. 2014. № 1. С. 106-112.
- 1.36 Вибрана бібліографія сучасних монографічних праць з філософії права і методології правознавства. *Право України*. 2011. № 8. С. 233-234.
- 1.37 Вільчинська С. Проект методології нового типу (підхід філософської антропології). *Університетська кафедра*. 2018. № 7. С. 93-98.
- 1.38 Воронов І. О. Правова держава як предмет політології: історія, теорія, методологія дослідження: дис. ... д-ра політ. наук. Київ, 2003. 399 с.
- 1.39 Габаковська Х. В. Дослідницький підхід як елемент методології у сучасній юриспруденції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Івано-Франківськ, 2018. 20 с.
- 1.40 Гаврилюк Р. Чи можливо наукове неklasичне пізнання права? *Право України*. 2014. № 1. С. 94-105.
- 1.41 Гальченко М. С. Методологічна природа мислення в еволюції пізнавальних дискурсів. *Гілея*. 2018. Вип. 131. С. 251-255.
- 1.42 Ганьба Б. Системний підхід та його застосування в дослідженні державно-правових явищ. *Право України*. 2000. № 3. С. 41-44.
- 1.43 Гапотій В. Д. Інформаційне суспільство та інформаційний суверенітет: теоретико-правовий аспект. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 24-32.
- 1.44 Гаращук І. Теоретичні основи феномена публічної влади у сфері місцевого самоврядування. *Юридична Україна*. 2015. № 1. С. 10-17.
- 1.45 Геец В. Модернизация в системе "общество - государство - экономика". *Журнал европейской экономики*. 2014. Т. 13. № 2. С. 119-131
- 1.46 Гетьман О. М. Теоретико-методологічні проблеми історико-правової науки в працях українських вчених ХІХ - початку ХХ сторіччя: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2006. 177 с.
- 1.47 Гиляка О. С. Юридичний документ: поняття, особливості, види: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 20 с.

- 1.48 Глухарёва Л. И. Права человека в системе теории права и государства: общетеоретические, философско-правовые и методологические проблемы: дис. ... д-ра юрид. наук. Москва, 2004. 417 с.
- 1.49 Голюк В. Я. Методологія системного аналізу та його використання у формуванні державної економічної політики. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки.* 2016. Вип. 19 (1). С. 32-35.
- 1.50 Горгота О. Б. Методологія історико-філософського дослідження: від раціоналістичного монізму Г.В.Ф. Гегеля до комунікативного плюралізму К. Ясперса: дис. ... канд. філос. наук. Київ, 2007. 185 с.
- 1.51 Грачёв М. В. Иоганн Вольфганг Гёте как гносеолог и методолог: дис. ... канд. филос. наук. Москва, 2003. 168 с.
- 1.52 Гриценко Д. До питання методології наукових досліджень. *Гуманітарні науки.* 2010. № 2. С. 154-158.
- 1.53 Гумовська І. М. Англійська юридична термінологія в економічних текстах: генезис, дериваційні та семантико-функціональні аспекти: дис. ... канд. філол. наук. Львів, 2000. 186 с.
- 1.54 Гусарев С. Діяльнісний підхід у структурі методології сучасного правознавства. *Право України.* 2011. № 8. С. 160-166.
- 1.55 Гусарев С., Колодій А. Фундаменталізація теорії держави і права. *Право України.* 2009. № 4. С. 194-196
- 1.56 Денисов С. Використання діалектико - матеріалістичного методу в пізнанні права. *Право України.* 2014. № 1. С. 86-93.
- 1.57 Дубов Г. О. Плюралізм правової методології: зміст, особливості інтерпретацій та умов формування юридичної науки на сучасному етапі розвитку. *Часопис Київського університету права.* 2011. № 1. С. 48-51.
- 1.58 Дубов Г. О. Становлення методології юридичних досліджень: особливості радянського та сучасного етапів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 16 с.
- 1.59 Дуліба Є. Фіскальна політика України в контексті реалізації фіскальної функції держави. *Evropsky politicky a pravni diskurz.* 2018. Vol. 5, Iss. 3. С. 68-74.
- 1.60 Єрмоленко І. Проблеми методології дослідження правових феноменів у творчості Б. Кістяківського. *Підприємництво, господарство і право.* 2009. № 8. С. 126-129.
- 1.61 Жуков В. Н. Место теории государства и права, философии права и истории политических учений в системе высшего юридического образования. *Государство и право.* 2000. № 12. С. 99-102.
- 1.62 Завальнюк В. В. Юридична антропологія та інші напрями антропологічного знання. *Актуальні проблеми держави і права.* 2008. Вип. 44. С. 342-345.
- 1.63 Завальнюк В. В. Антропологія в системі цінностей права. *Актуальні проблеми держави і права.* 2012. Вип. 68. С. 31-37.
- 1.64 Завальнюк В. В. Юридична антропологія та правозначуща поведінка. *Митна справа.* 2013. № 6. С. 3-15.

- 1.65 Завальнюк В. Юридична антропологія влади. *Юридичний вісник*. 2013. № 4. С. 5-9.
- 1.66 Завальнюк В. Юридична антропологія та типологія сучасного праворозуміння. *Юридичний вісник*. 2014. № 2. С. 14-18.
- 1.67 Завальнюк В. Юридична антропологія у формуванні правової культури сучасного українського суспільства. *Evropsky politicky a pravni diskurz*. 2014. Svazek 1., 6. vyd?n?. С. 38-46.
- 1.68 Зякун А. І., Дегтяр Р. О. Методологічні основи юридичної психології як науки. *Правові горизонти*. 2017. Вип. 6. С. 7-10.
- 1.69 Іванов В. Ф. Методологія та методика дослідження змісту масової комунікації: дис. ... д-ра філол. наук. Київ, 1996. 467 с.
- 1.70 Івашев Є. В. Антропологія як підґрунтя аксіології права: людські потреби - інтереси - цінності. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 61. С. 298-305.
- 1.71 Кампо В. Філософія і розвиток інноваційної методології досліджень у сфері конституційної юстиції в Україні. *Юридична Україна*. 2014. № 3. С. 33-38.
- 1.72 Кельман М. Аналіз традиційності і новацій у розвитку теорії держави і права. *Право України*. 2006. № 9. С. 38-42.
- 1.73 Кельман М. С. Методологія сучасного правознавства: становлення та основні напрями розвитку: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2013. 35 с.
- 1.74 Кельман М. С., Кельман Р. М. Методологія як форма мислення. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Серія: Юридичні науки*. 2017. Вип. 5. С. 38-44.
- 1.75 Ковальчук С. О. Методологія вчення про речові докази у кримінальному процесі. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія: Право*. 2017. № 4. С. 184-190.
- 1.76 Козюбра М. Загальнотеоретичне правознавство: стан та перспективи. *Право України*. 2010. № 1. С. 32-43.
- 1.77 Козюбра М. І. Місце філософії права в системі суспільствознавства (до питання про дисциплінарний статус філософії права). *Проблеми філософії права*. 2003. Т. 1. С. 27-32.
- 1.78 Козюбра М. Методологія правознавства та методологія права: співвідношення понять та їх особливості. *Право України*. 2014. № 1. С. 22-32.
- 1.79 Комарницька Т. К. Структурно-семантичні та функціональні особливості сучасної японської юридичної термінології: автореф. дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2010. 20 с.
- 1.80 Копейчиков В. В. Проблеми загальної теорії держави та права. *Право України*. 1993. № 4. С. 91-92.
- 1.81 Корнев А. В. Консервативная и либеральная теории государства и права в России (XIX - начало XX вв.): дис. ... д-ра. юрид. наук. Москва, 2004. 428 с.

- 1.82 Коростей В. На захист конституційного вчення про державу і права. *Право України*. 2002. № 3. С. 25-27.
- 1.83 Косович В. Юридичний техніко-технологічний інструментарій та верховенство права (методологія дослідження). *Вісник Львівського університету. Серія: Юридична*. 2018. Вип. 66. С. 14-26.
- 1.84 Коцюбинська О. Ю. Теорія держави і права: системний аналіз сучасного стану та перспектив розвитку: дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2012. 199 с.
- 1.85 Кравець К. А. Синергетика - теорія самоорганізації. *Управління розвитком*. 2013. № 14. С. 141-142.
- 1.86 Кравчук М. Сучасна методологія пізнання юриспруденції. *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 12. С. 114-117.
- 1.87 Кресін О. Розвиток методології порівняльного правознавства: історичний аспект. *Право України*. 2006. № 2. С. 128-130.
- 1.88 Кресін О. Формування теоретико-методологічних засад порівняльного правознавства у працях Пауля Йоганна Анзельма фон Файєрбаха. *Право України*. 2012. № 1-2. С. 380-394.
- 1.89 Кривцова І. С. Методологічна роль синергетики у порівняльно-правовому пізнанні: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2008. 233 с.
- 1.90 Кривчик Г. Г. Методологічні принципи як норми етичного і професійного кодексу історика. *Проблеми політичної історії України*. 2018. Вип. 13. С. 270-280.
- 1.91 Кротов К. В. Теологія як антропологія у філософії неопротестантизму. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2016. Вип. 9. С. 50-54.
- 1.92 Крушельницька Т. А. Теорія синергетики - нова методологія розвитку податкової системи. *Вісник Академії митної служби України. Серія: Державне управління*. 2010. № 2. С. 25-29.
- 1.93 Кузенко О. В. Структуралістська методологія та її роль в соціально-гуманітарних дослідженнях: дис. ... канд. філос. наук. Київ, 2006. 166 с.
- 1.94 Кукарцев О. В. Значення методу типологізації у методології порівняльного історико-соціологічного дослідження імперій Ш. Айзенштадта. *Гілея*. 2018. Вип. 131. С. 387-391.
- 1.95 Кунєв Ю. Методологія дослідження державно-правових явищ як актуальна проблема. *Право України*. 2009. № 11. С. 118-123.
- 1.96 Кунєв Ю. Об'єкт правознавства: системодіяльний підхід. *Право України*. 2008. № 3. С. 32-35.
- 1.97 Куриная А. Ф., Медуница А. Н., Мороко Л. В. Синергетика как эвристический инструмент в работе над словом. *Горизонти освіти*. 2013. № 3. С. 29-34.
- 1.98 Курінний Є. Об'єкт права: доктринальні питання визначення категорії. *Право України*. 2003. № 10. С. 33-36.
- 1.99 Кучеренко Д. С. Правничі поняття і термінологія у методології юридичної науки. *Вісник Запорізького національного університету. Серія: Юридичні науки*. 2017. № 2. С. 30-38.

- 1.100 Кучук А. М. Методологія правознавства: пропедевтичний аспект. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2016. Вип. 4 (1). С. 21-24.
- 1.101 Кучук А. М. Моделі розвитку юридичної науки: філософсько-правовий дискурс. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 62-67.
- 1.102 Кучук А. М. Феномен правового поліцентризму: загальнотеоретичний і методологічний аспекти: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Івано-Франківськ, 2017. 36 с.
- 1.103 Лобода Ю. Плюралізація методології правової науки і проблема розмежування наукових дисциплін: до питання про дисциплінарну приналежність досліджень правової традиції у науці радянського періоду та сучасній вітчизняній правовій науці. *Юридична Україна*. 2009. № 5. С. 4-7.
- 1.104 Любченко М. І. Юридична термінологія: поняття, особливості, види: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2012. 20 с.
- 1.105 Максимов С. Антропологічні передумови правової теорії: досвід класичної філософії права. *Вісник Львівського університету. Серія: Юридична*. 2002. Вип. 37. С. 64-69.
- 1.106 Мамченко Н. Теорія та філософія права: проблема розмежування. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 12. С. 3-5.
- 1.107 Манжул І. В. Визначення методів пізнання в науковій літературі. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 11. С. 11-17.
- 1.108 Марущак О. Формування та становлення наукової категорії «функції держави». *Форум права*. 2019. № 2. С. 59-69.
- 1.109 Меленко О. В. Методологія правознавства в науковій спадщині Б.О. Кістяківського: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2008. 196 с.
- 1.110 Мельник П. П. Синергетика як складова методології системи екологічного менеджменту. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23.2. С. 292-298.
- 1.111 Минченко О. Герменевтика как философско-правовая основа юридической лингвистики. *Leges si Viata*. 2018. № 3, ч. 2. С. 97-100.
- 1.112 Михайлюк О. В. Соціокультурний підхід як методологія історичного дослідження. *Український селянин*. 2016. Вип. 16. С. 9-14.
- 1.113 Мірошкина Н. В. Природничо-наукові аспекти цивілізаційних досліджень (методологічний та філософсько-історичний аналіз): дис. ... канд. філос. наук. Одеса, 1999. 162 с.
- 1.114 Мірошниченко М. Системно-інформаційний підхід у контексті методологічного забезпечення наукового аналізу проблем теорії правової системи України. *Право України*. 2007. № 6. С. 22-25.
- 1.115 Молодцов О. В. Методологічні аспекти теорії інституціональних матриць у контексті динаміки інституціональних змін. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2018. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2018_1_8

- 1.116 Мосьондз С. О. Орієнтири ефективного публічного адміністрування науки в Україні. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 172-177.
- 1.117 Ноздрін О. М. Правове життя як категорія сучасної юридичної науки: теоретико-методологічне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Маріуполь, 2013. 20 с.
- 1.118 Оборотов Ю. Аспекти розгортання методології юриспруденції. *Право України*. 2014. № 1. С. 33-39.
- 1.119 Онищук І. Техніка юридичного письма: понятійно-категоріальний. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2013. № 3. С. 87-94.
- 1.120 Оніщенко Н. М. Методологія теорії держави і права (деякі аспекти розгляду). *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. Вип. 71. С. 3-20.
- 1.121 Павлишин О. Методологічне значення семіотики права та її місце у структурі правового пізнання. *Право України*. 2014. № 4. С. 160-165.
- 1.122 Павлов С. Методологія наукового пізнання правових традицій. *Право України*. 2007. № 10. С. 17-21.
- 1.123 Панов М. Проблеми методології формування категоріально-понятійного апарату юридичної науки. *Право України*. 2014. № 1. С. 50-60.
- 1.124 Панов М. Проблеми формування понятійного апарату юридичної науки: методологічні аспекти. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. № 2-3. С. 47-51.
- 1.125 Паночко М. М. Розвиток української юридичної термінології в Західній Україні (1772-1918 рр.): автореф. дис. ... канд. філол. наук. Івано-Франківськ, 2013. 20 с.
- 1.126 Пацурківський П. Методологія правопізнання Євгена Ерліха: неklasична парадигма: [австр. вчений-правознавець]. *Право України*. 2012. № 9. С. 383-391.
- 1.127 Пендяга Г. Щодо питання організації та методології проведення правової практики. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 4. С. 15-18.
- 1.128 Подорожна Т. Конституційно-правові категорії в системі понятійно-категоріального апарату конституційного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 12. С. 15-17.
- 1.129 Поліщук Н. Прагматизм: деабсолютизація філософської методології (історико-філософський аспект). *Філософська думка*. 2008. № 4. С. 100-121.
- 1.130 Пучков О. А. Юридическая антропология и развитие науки о государстве и праве (теоретические основы): дис. ... д-ра юрид. наук. Екатеринбург, 2001. 502 с.
- 1.131 Рабінович П. Загальна теорія права та держави: стан, тенденції. *Право України*. 2012. № 3-4. С. 364-374.

- 1.132 Рабінович П. М. Загальнотеоретичне право та державознавство в Україні: здобутки, проблеми, перспективи. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 1. С. 16-26.
- 1.133 Рабінович П. Методологія вітчизняного загальнотеоретичного праводержавознавства: деякі сучасні тенденції. *Право України*. 2014. № 1. С. 11-21.
- 1.134 Рабінович П. Пріоритетна функція загальнотеоретичного праводержавознавства. *Право України*. 2010. № 1. С. 25-31.
- 1.135 Рабінович П. Проблема формування універсальної теорії права як спільної концептуальної основи теорій національного права і міжнародного права. *Право України*. 2013. № 5. С. 240-244.
- 1.136 Рабінович П. Проблеми трансформації методології вітчизняного правознавства: досягнення, втрати, перспективи. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 4 (31). С. 3-14.
- 1.137 Ракітянська Л. М. Наукові підходи як теоретико-методологічне підґрунтя педагогічних досліджень. Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія: *Педагогічні науки*. 2018. Вип. 163. С. 124-129.
- 1.138 Рижков А. Г. Юридична термінологія корейської мови: структура та семантика: дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2007. 253 с.
- 1.139 Руденко С. В. Основні принципи історико-філософської концепції З.А. Каменського (методологічні та методичні аспекти). *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Філософія. Політологія*. 2014. Вип. 2. С. 24-28
- 1.140 Рустемов О. Д. Юридична термінологія кримськотатарської мови: еволюція розвитку, сучасний стан, способи кодифікації: автореф. дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2012. 19 с.
- 1.141 Рябовол Л. Праворозуміння як наукова проблема: деякі тенденції сучасного етапу дослідження. *Актуальні проблеми правознавства*. 2019. Вип. 1. С. 17-22.
- 1.142 Саїдов А. Методологічні проблеми антропології права. *Право України*. 2014. № 1. С. 56-165.
- 1.143 Саїдов А. Порівняльне правознавство та закономірності розвитку права в умовах глобалізації. *Право України*. 2012. № 3-4. С. 463-472.
- 1.144 Салихов М. М. Методологія дослідження проблем впливу права на государство в світле соціологічних досліджень. *Аграрное и земельное право*. 2013. № 9. С. 111-116.
- 1.145 Семеніхін І. До питання про співвідношення і взаємодію правової доктрини та юридичної науки. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2013. № 3. С. 64-72.
- 1.146 Сивий Р. До методології системного дослідження приватного права у структурі позитивного права: формально та діалектико-логічний аспект. *Право України*. 2004. № 12. С. 58-68.

- 1.147 Ситар І. В. Структурні складові методології управління школою. *Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки*. 2017. Вип. 4. С. 124-132.
- 1.148 Сіньова Л. Пенсійне забезпечення як різновид соціальної функції держави. *Публічне право*. 2018. № 3. С. 164-174.
- 1.149 Скакун О. Загальна теорія права і держави: проблематизація та переосмислення метатеорії. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 4. С. 27-36.
- 1.150 Скиба Е. К. Принцип методологічного плюралізму як інструмент дослідження концепту "гендерна ідентичність". *Грані*. 2018. Т. 21, № 1. С. 12-18.
- 1.151 Скрипнюк В. М. Методологія компаративного аналізу в сучасних конституційно-правових дослідженнях. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 62. С. 85-90.
- 1.152 Скрипнюк О. Методологічні проблеми теорії конституційного права. *Право України*. 2013. № 5. С. 253-261.
- 1.153 Смачило С. Проблематика процесу трансформації соціальної функції держави в умовах глобалізації. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Державне управління*. 2018. Вип. 3. С. 3-10.
- 1.154 Смачило С. Становлення та розвиток центральноєвропейських моделей забезпечення соціальної функції держави в умовах глобалізації. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2018. № 2. С. 32-40.
- 1.155 Сорока М. В. Методологічні засади дослідження історії української політичної філософії. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Філософія. Політологія*. 2014. Вип. 3. С. 26-32.
- 1.156 Сосновська О. О. Поняття економічної безпеки підприємства в контексті різних методологічних підходів. *Бізнес Інформ*. 2018. № 3. С. 443-448.
- 1.157 Сосновська О. О. Синтез методологічних підходів як основа пізнання сутності економічної безпеки підприємства. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 1. С. 207-220.
- 1.158 Стеценко С. Біоюриспруденція - фундаментальна частина сучасного загальнотеоретичного правознавства. *Право України*. 2013. № 9. С. 194-216.
- 1.159 Тимошина О. Методологічні підстави соціології права: Л. Петражицький vs. Є. Ерліх. *Право України*. 2014. № 1. С. 195-202.
- 1.160 Тихомиров О. Компаративний метод: постнекласична інтерпретація. *Право України*. 2014. № 4. С. 197-203.
- 1.161 Тихомиров О. Методологія юридичної компаративістики: проблеми філософського осмислення. *Право України*. 2006. № 2. С. 32-34.

- 1.162 Тихоновский Ф. И. Понимание права в советской юридической науке: 1917-1938 гг: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2009. 187 с.
- 1.163 Тімочко О. Проблеми розвитку методології сучасного правознавства. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 11. С. 10-13.
- 1.164 Тімочко О.Ю. Про предмет і об'єкт теорії держави та права. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія: Юридична*. 2007. Вип. 2. С. 64-70.
- 1.165 Турута О. В. Становлення і розвиток ідеї прав і свобод людини в Україні. *Право і суспільство*. 2015. № 4 (2). С. 21-27.
- 1.166 Федоренко В. Поновлення авторитету Конституційного Суду як запорука ефективного функціонування держави. *Право України*. 2015. № 5. С. 97-110.
- 1.167 Федорищев В. Экономический рост и функции государства. *Государственная служба*. 2013. № 1. С. 60-64.
- 1.168 Ференс Б. Україна - ЄС. Подальші перспективи. *Верховенство Права*. 2017. № 2. (27) С. 71-73.
- 1.169 Халилова Р. М. Специально-юридическая методология исследования реализации права человека на защиту закона. *Современное право*. 2013. № 6. С. 25-28.
- 1.170 Хахуліна К. С. Теорія держави і права як основа буття юриспруденції. *Правничий часопис Донецького університету*. 2013. № 1. С. 116-121.
- 1.171 Хорішко Л. Інституціоналізація політичної еліти: структурно - функціональні аспекти. *Evropsk? politick? and law diskurz*. 2017. Svazek 4., 2. vyd?n?. С. 150-154.
- 1.172 Цвік М. Основні напрямки наукових досліджень в галузі теорії та історії держави і права. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. № 2-3. С. 25-37.
- 1.173 Цуркан-Сайфуліна Ю. В. Антропологія права і влади як філософсько-правова проблема. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія"*. 2017. Вип. 2. С. 7-20.
- 1.174 Чапля О. В. Організаційно-правова форма місцевого самоврядування. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. № 1. С. 82-85.
- 1.175 Честнов І. Посткласична методологія права. *Право України*. 2014. № 1. С. 78-85.
- 1.176 Чиж І. С. Проблеми удосконалення механізмів забезпечення конституційного права на поширення інформації. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 75-78.
- 1.177 Чистякова Ю. В. Методологічна роль семіотичного підходу у порівняльно-правовому пізнанні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2013. 24 с.
- 1.178 Чорноморденко І. Позанаукова і наукова методологія. Постановка проблеми. *Університетська кафедра*. 2018. № 7. С. 85-92.
- 1.179 Чугунов Ю. О. Норма права и правоотношение (вопросы теории): дис. ... канд. юрид. наук. Коломна, 2003. 187 с.

- 1.180 Шаблій О. А. Міжмовна термінологічна омонімія як проблема термінографії і перекладу (на матеріалі німецької та української юридичних терміносистем): дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2002. 254 с.
- 1.181 Шайтан О. Теорія держави та права (проблеми вивчення). *Історія України*. 2001. № 6. С. 6-8.
- 1.182 Шапиро Е. А. Системный анализ методологических проблем теории государства и права как науки: дис. ... канд. юрид. наук. Краснодар, 2000. 220 с.
- 1.183 Шипков К. А. Когнитивно-деривационный и интерпретационный потенциал языка права (на материале терминосферы "теория государства и права"): дис. ... канд. филол. наук. Ставрополь, 2004. 182 с.
- 1.184 Щетинин С. А. Правовая глобализация: понятие и основные формы: теоретико-методологические аспекты: дис. ...канд. юрид. наук. Ростов-на-Дону, 2009. 146 с.
- 1.185 Яковлев А. В. Институциональный подход в юридической теории государства: дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2009. 194 с.
- 1.186 Ярошенко В. Взаємообумовленість політичної і громадянської відповідальності та становлення інституту демократичної громадянськості в Україні. *Evropský politický and law diskurz*. 2017. Svazek 4., 3. vydání. С. 143-158

6. Інтернет-ресурси:

- 1.1 URL:<http://www.president.gov.ua/> - Офіційний сайт Президента України;
- 1.2 URL:<http://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної ради України;
- 1.3 URL:<http://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний портал Кабінету міністрів України;
- 1.4 URL:<http://vkksu.gov.ua/> – Офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
- 1.5 URL:<http://reyestr.court.gov.ua> – Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України";
- 1.6 URL:<http://www.rada.kiev.ua/laws/pravo/all/sites.htm> – перелік серверів державних органів на сайті Верховної Ради України;
- 1.7 URL:<http://www.scourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Верховного Суду України;
- 1.8 URL:<http://www.minjust.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства юстиції України;
- 1.9 URL:<http://www.constcourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Конституційного Суду України;
- 1.10 URL: <http://www.cvk.ukrpack.net/> – Офіційний сайт Центральної виборчої комісії.